

VÅRPROGRAM 2025

Anmäl dig till programpunkterna till info@fornminnesforeningen.com. Till det seminarium som anordnas till minne av Jan Svanberg sker istället anmälan via särskild länk (se nedan). Ibland är det begränsat antal deltagare, så meddela alltid att du vill delta om du vill vara säker på att få plats. Arrangemangen är för alla våra medlemmar. Vi prickar av dig innan det börjar. Har du inte någon e-postadress? Anmäl dig via telefon till klubbmästare Linda Qviström tel. 072-72 98 200 alt. ordförande Nanouschka Myrberg Burström, tel. 070-49 41 44 (detta gäller inte Jan Svanberg-seminariet, som enbart går att anmäla sig till via angiven länk).

Se hemsidan <https://fornminnesforeningen.com/> för aktuellt program, ev. ändringar mm.

Lördag 25 januari, kl 13-16, följt av mingel

Seminarium för att hedra professor Jan Svanberg

Plats: Wallenbergsalen, Östergötlands museum,
Linköping

Begränsat antal platser. Anmälan krävs och sker via länken nedan.

Avgift och anmälan: Deltagande i seminariet inkl. eftermiddagskaffe 100 kr för medlemmar i någon av de tre arrangerande föreningarna och 200 kr för övriga. Minglet efter seminariet, på Restaurant Charles Emils på Östergötlands museum, kostar 140 kr extra. Anmälan och betalning görs senast den 15 januari 2025.

Anmälan sker via länken nedan, där också uppgift om betalning finns:

<https://forms.office.com/e/uwRvLuqn46>

Professor Jan Svanberg, en för många välkänd konstvetare som fokuserat sin forskning på medeltida skulptur och måleri, gick bort våren 2024. Jan Svanberg var också under många år ordförande i Svenska fornminnesföreningen och ledde ett flertal resor och medverkade som föreläsare i olika arrangemang inte bara i Stockholm och för Svenska fornminnesf-

Jan Svanberg. Foto Mia Åkestam

öreningen utan också i Linköping. För att hedra hans minne och uppmärksamma hans gärning vill vi bjuda in till ett seminarium, arrangerat gemensamt av Svenska fornminnesföreningen, Linköpings domkyrkas vänner och Östergötlands fornminnes- och museiförening.

Program:

Docent Inga Lena Ångström-Grandien.
Jan Svanberg - *En personligt färgad levnadsteckning*

FD Pia Bengtsson Melin, Statens historiska museum, Stockholm. *Birgitta rediviva: helgon, anmoder och historisk kvinna*

Kaffe/thé paus

Docent Ann Catherine Bonnier, Stockholms universitet. *Risinge Mariakyrka och mysteriet med de tre medeltida dörrarna*

Docent Mia Åkestam, Stockholms universitet. *Heliga Birgittas vision av Jesu födelse och Målaren Niccolò di Tommaso*

Efterföljande samvaro i restaurang Charles Emils på Östergötlands museum.

OBS: Det tidigare utannonserade digitala föredraget "Stenålder i mossens djup. Om unikt välbevarade lämningar från äldre stenålder i Dagsmosse, Östergötland" av Fredrik Hallgren flyttas fram till höstterminen.

Föredraget erätts av en annan programpunkt:

Onsdag 19 februari, kl 18

Visning: Vikingarnas värld

Plats: Historiska museet.

Samling vid entrén (lejonet) kl 17:50.

Föransmälan krävs och görs till info@fornminnesforeningen.com senast 17 februari. Begränsat antal platser.

Visningen sker i samverkan med Historiska.

Sommaren 2021 invigdes den nya permanenta utställningen "Vikingarnas värld" på Historiska. Den 19 februari får du chansen att besöka den tillsammans med Fornminnesföreningen och den kunniga museipedagogen Linda Wähländer.

Vikingautställningen är 1 000 kvadratmeter stor och berättar om Vikingarnas värld utifrån tio olika teman. Foto: Erik Lernestål, SHM

Onsdag 9 april, kl 17

Årsmöte med utdelning av Mandelgrenspriset och föredrag av pristagaren

Plats: Historiska museet, Barocksalen

Efter föreningens årsmöte håller årets Mandelgrenspristagare föredrag. Vi avslutar med mingel.

Mandelgrenspristagaren annonseras i februari.

Muralmålning, Västra Vemmenhög, Skåne. Smörkärnande kvinnor. Lilla Harrie-mästaren, omkring 1500. Foto Lennart Karlsson/Historiska museet.

Men hur såg dessa egentligen ut under vikingatiden eller medeltiden? Hur kan vi se dem? Vad ändrades med kristendomen? Och hur påverkar våra uppfattningar om magi och trolldom idag våra tolkningar av häxor och trolldom i det förflutna?

22–24 maj

Gotlandsexkursion

Fornminnesföreningen planerar en 3-dagars resa till Gotland, 22–24 maj. Programmet innehåller en rad intressanta arkeologiska och konsthistoriska besöksmål.

Observera att programmet inte är spikat utan det kommer att fastställas under våren. Vilka kyrkor som vi ska se beror delvis på vilka arkeologiska besöksmål som väljs. Vidare kan vissa kyrkor ha renovering på gång vilket omöjliggör besök.

Resan utgår från Visby. Det innebär att var och en reser till Gotland på egen hand och ordnar sitt boende där. Mer information om detta kommer senare.

Onsdag 7 maj, kl 18 (OBS, nytt datum)

Föredrag: Trolldom före häxprocessernas tid: Magi i text och ting från vikingatid till reformation

Gwendolyne Knight, Stockholms universitet

Plats: Historiska museet, Bifrost

Föranmälan krävs och görs till info@fornminnesforeningen.com.

Begränsat antal platser.

Föredraget görs i samverkan med Historiska

Trolldomsprocesser, eller häxprocesser, brukar vi i Sverige främst förknippa med 1600-talet. Häxprocesser på den europeiska kontinenten känner vi till från slutet av 1400-talet. Dock fanns det föreställningar kring olika sorters trolldom och trolldomsutövare långt innan dess, i Norden såväl som på kontinenten.

I korthet ser programmet ut så här:

22 maj: tur till norra Gotland med start kl 9 och hemkomst senast kl 18. Vi planerar att besöka Stenkyrka, Bungemuseet, fornborgen vid Elinghem och några medeltidskyrkor.

23 maj: tur till södra Gotland med start kl 9 och hemkomst senast kl 18. Vi planerar att besöka Vallhagar (ca 3 km promenad) och några medeltida kyrkor.

24 maj: Stadsvandring i Visby med start kl 9.30 Lunch på Gotlands Fornsal och museibesök på eftermiddagen ingår. Avslutas senast kl 15.

Guider: Nanouschka Burström (medeltidsarkeologi), Anders Carlsson (arkeologi), Carina Jacobsson (konstvetenskap)

Avgift: 3000 kr (2000 kr för studenter). Lunch ingår, däremot inte boende och resa till och från Visby.

Anmäl intresse till info@fornminnesforeningen.com

Bungemuseet. Bildsten från Stora Hammars, Lärbro. Foto: Berig, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4306915>

Bild: RAÄ/ATA

Juni 2025

Visning: En funkisborg på Narvavägen

Plats: Historiska museet

Datum meddelas under vårterminen.

Föranmälan krävs och görs efter att datum meddelats till info@fornminnesforeningen.com

Historiska museet innehåller inte bara en massa fantastiska föremål utan är också en riktigt spännande byggnad, full av historiska referenser och detaljer. Var hittades inspirationen till tornvalvet och varför gjorde man en liten modell av en landskyrka mitt i museet? Följ med 1:e antikvarie Pia Bengtsson Melin på en visning av museets arkitektur och den konst som finns där. Visningen avslutas med bubbel under robinian på Rosengården.